

Avtrykk av historiens mellomrom

I serien *Dürers kleden 1–3* har Nina Björkendal tatt utgangspunkt i Albrecht Dürers grafiske trykk fra begynnelsen av 1500-tallet. Fotografier av originalverk er redigert i Photoshop, og bildene er så radert slik at kun de tekstile delene er beholdt i grafikken hennes.

– Dürer er først og fremst blitt hyllet som grafiker, selv om han også var både maler og gullsmed. Det i seg selv er litt unikt. Jeg synes det er fascinerende å se nærmere på arbeidet hans, på oppbyggingen av nitid tegnede streker som til sammen danner en sammensatt form. Man kan nesten kjenne stoffenes tyngde og kvalitet, og se for seg hvordan det var å leve i dem for 500 år siden. *Tid* er også et aspekt jeg er fascinert av. Tidsspennet mellom oss og tiden grafikken ble laget i. Jeg synes det er betryggende å erfare at historien gjentar seg; brytningstider og uro følges av stabilitet og teknologisk fremgang. Men det vil alltid finnes en uro for fremtiden – det kan man se også i Dürers bilder.

Jeg liker å lete, det å kikke rundt på hva som finnes på nettet i dette uendelige biblioteket av bilder og informasjon. Jeg liker å gå meg vill og plutselig ende opp i noe som ikke var planlagt. Mine tresnitt er et resultat av en slik leting, og baserer seg på fotografisk dokumentasjon lastet ned fra Nasjonalmuseets nettsider. Bildene befinner seg sånn sett allerede i en overgangstilstand, omveien mellom fysisk og virtuelt materiale, før det blir til mine trykk. Jeg bearbeider denne mellomliggende posisjonen, tar dem tilbake til noe mer materielt igjen.

Eierforholdet innenfor kunsten er viktig: Hvem som sitter med definisjonsmakten, og hvem som sitter med delingsmakten. I dag har vi kunnskap som hvem som helst kan få tak i, og det er jo fantastisk at så mye kunst er tilgjengelig for alle uansett økonomisk stand og geografisk posisjon. En av kunstens oppgaver er å belyse det maktforholdet, tenker jeg. Dürers bilder bærer for eksempel preg av å være bestillingsverk. Allikevel gjemte han sitt eget portrett i verkene sine. Det er jo på en måte det jeg også har gjort, om enn kun med viskelærverktøyet i Photoshop.

Jeg tenkte lenge på om jeg kunne lage en slags regel som fungerte på flere bilder, hvor jeg kunne beholde *noe* av bildet, men uten å nødvendigvis bevare så mye av den opprinnelige historien, noe ganske nøytralt. Tekstilfigurene i trykkene fyller denne rollen. Komposisjonen som står igjen blir interessant uten at kledene nødvendigvis tolkes som tekstiler ved første øyekast. De kan se ut som papir, larlatan,

kluter, plast – ja, et eller annet som flyter tilfeldig rundt i et mørkt rom. Jeg har vist disse bildene før, i Kristiansand, og da fikk jeg erfare at folk hadde masse spørsmål om hvordan de var laget, om det var collage og så videre. Det virker som om motivene gjerne oppfattes som litt mystiske for betrakteren. Linjene og tekstilene bærer preg av tiden det opprinnelige motivet er fra, men komposisjonen vekker undring når den mangler denne konteksten. Jeg liker den forvirringen: at linjene og formene formidler en historie som ligger igjen, til tross for at bildet er såpass redusert.

- Nina Björkendal (f. 1977 i Stockholm, bor i Kristiansand) er utdannet ved blant annet Universitet i Agder og tidligere Kunst- og designhøgskolen i Bergen (KHIB), og tar nå en mastergrad i medium- og materialbasert kunst ved Kunsthøgskolen i Oslo (KHiO).
- Hun arbeider først og fremst med fotografi, men også installasjon og grafikk, hvor hun kombinerer analogt håndverk og digitale redskaper.
- Med på Høstutstillingen: *Dürers kleden 1–3* (2017), tresnitt, 66 × 93 cm.
- www.ninabjorkendal.com

Nina Björkendal.
Foto: Vegard Kleven.